

CHUYÊN ĐỀ 7 VIỆT NAM TỪ NĂM 1930 ĐẾN NĂM 1945

A. PHONG TRÀO CÁCH MẠNG 1930 - 1935

I. VIỆT NAM TRONG NHỮNG NĂM 1929 - 1933

1. Tình hình kinh tế

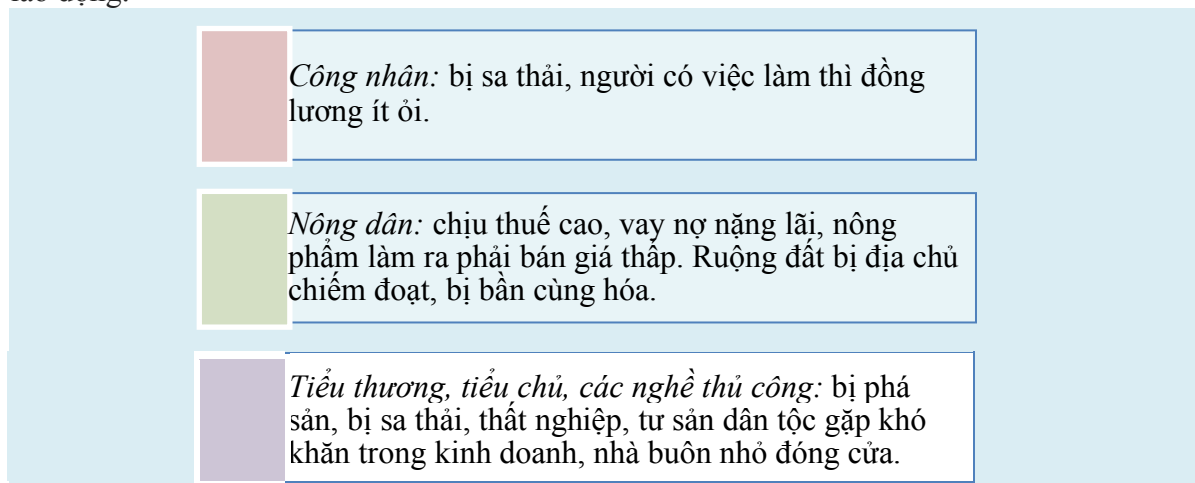
Năm 1930, do tác động **khủng hoảng kinh tế thế giới**, kinh tế Việt Nam **suy thoái**.

- . *Nông nghiệp*: lúa gạo sụt giá, ruộng đất bỏ hoang.
- . *Công nghiệp*: sản lượng hầu hết các ngành đều suy giảm.
- . *Thương nghiệp*: xuất nhập khẩu đình đốn, giá cả đắt đỏ.

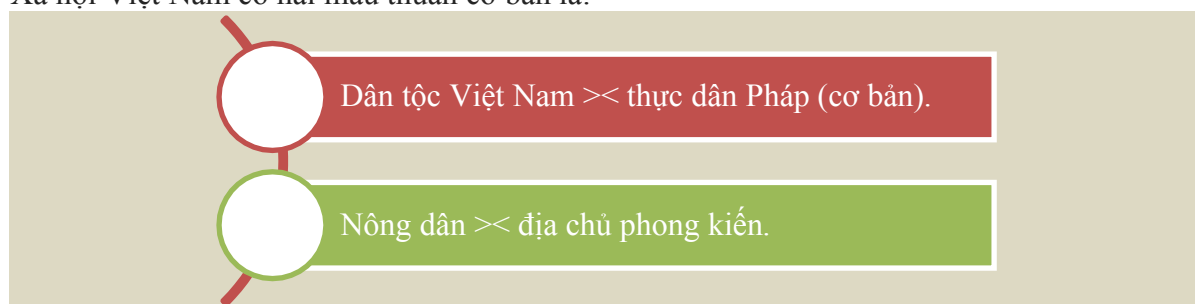
Cuộc khủng hoảng kinh tế ở Việt Nam **rất nặng nề** so với các thuộc địa khác của Pháp cũng như so với các nước trong khu vực.

2. Tình hình xã hội

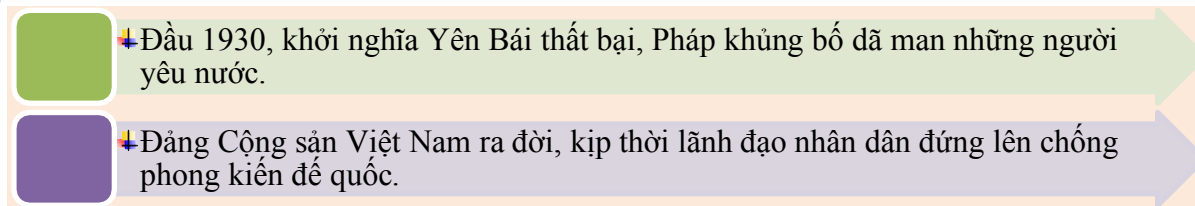
- ✚ Khủng hoảng kinh tế **làm trầm trọng thêm tình trạng đói khổ** của các tầng lớp nhân dân lao động.

- ✚ Xã hội Việt Nam có hai mâu thuẫn cơ bản là:

➔ Cuối thập kỷ 20, phong trào công nhân và phong trào yêu nước phát triển lôi kéo nhiều tầng lớp tham gia.

II. PHONG TRÀO CÁCH MẠNG 1930 - 1931 VỚI ĐỈNH CAO LÀ XÔ VIỆT NGHỆ TĨNH

1. Phong trào cách mạng 1930 - 1931

a. Phong trào trên toàn quốc

- ✚ Trong bối cảnh khủng hoảng kinh tế – xã hội, phong trào cách mạng lên cao, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời kịp thời lãnh đạo phong trào đấu tranh của công nông trong cả nước.
- ✚ Tháng 2 đến tháng 4/1930 nhiều cuộc đấu tranh của công nhân và nông dân nổ ra.

- ❖ Mục tiêu: đòi cải thiện đời sống, công nhân đòi tăng lương, giảm giờ làm; nông dân đòi giảm sưu thuế.
- ❖ Khẩu hiệu: “Đả đảo chủ nghĩa đế quốc! Đả đảo phong kiến”, “Thả tù chính trị”, ...
- ✚ Nhân ngày Quốc tế lao động 1/5, cả nước bùng nổ nhiều cuộc đấu tranh, đây là bước ngoặt của phong trào cách mạng. Lần đầu tiên công nhân Việt Nam biểu tình kỷ niệm ngày Quốc tế lao động, đấu tranh đòi quyền lợi cho nhân dân lao động trong nước, thể hiện tình đoàn kết cách mạng với nhân dân lao động thế giới.
- ✚ Tháng 6 đến tháng 8/1930, nhiều cuộc đấu tranh của công nhân, nông dân và các tầng lớp lao động khác trên cả nước.

b. Ở Nghệ - Tĩnh

- ✚ Tháng 9/1930 phong trào dâng cao ở Nghệ An và Hà Tĩnh.
 - *Nông dân biểu tình có vũ trang tự vệ với hàng nghìn người kéo đến huyện lỵ, tỉnh lỵ đòi giảm thuế ở các huyện Nam Đàn, Thanh Chương, Diễn Châu, Anh Sơn (Nghệ An), Kỳ Anh (Hà Tĩnh) ...*
 - *Phong trào được công nhân Vinh - Bến Thủy hưởng ứng.*
- ✚ Ngày 12/ 9/1930 biểu tình của 8000 nông dân Hưng Nguyên (Nghệ An):
 - *Khẩu hiệu: “Đả đảo chủ nghĩa đế quốc!”. Đến gần Vinh, con số lên tới 3 vạn người, xếp hàng dài 4 km.*
 - *Pháp đàn áp dã man: cho máy bay ném bom làm chết 217 người, bị thương 126 người.*
- ✚ Hệ thống chính quyền thực dân, phong kiến bị tê liệt, tan rã ở nhiều thôn, xã.
- ✚ Nhiều cấp ủy Đảng ở thôn xã lãnh đạo nhân dân tự quản lý đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội ở địa phương, làm chức năng của chính quyền, gọi là **Xô viết**.

2. Xô viết Nghệ - Tĩnh

- ✚ Tháng 9/1930, tại Nghệ An ở Thanh Chương, Nam Đàn, Anh Sơn, Nghi Lộc, Hưng Nguyên, Diễn Châu. Ở Hà Tĩnh, Xô viết hình thành ở Can Lộc, Nghi Xuân, Hương Khê ... thực hiện quyền làm chủ, điều hành mọi mặt đời sống xã hội.

- ❖ Chính trị:
 - ✓ *Quần chúng tự do tham gia các đoàn thể cách mạng.*
 - ✓ *Các đội tự vệ đỏ và tòa án nhân dân thành lập.*
- ❖ Kinh tế:
 - ✓ *Chia ruộng đất công cho dân cày nghèo.*
 - ✓ *Bãi bỏ thuế thân, thuế chợ, thuế đò, thuế muối, xóa nợ cho người nghèo.*
 - ✓ *Đắp đê, phòng lụt, sửa chữa cầu đường.*
 - ✓ *Lập các tổ chức sản xuất để nông dân giúp đỡ nhau.*
- ❖ Văn hóa, xã hội:
 - ✓ *Xóa bỏ tệ nạn mê tín, dị đoan, rượu chè, cờ bạc, trộm cắp.*
 - ✓ *Trật tự trị an giữ vững, tình thần đoàn kết, giúp đỡ nhau được xây dựng.*

Nhận xét:

Xô viết Nghệ Tĩnh là đỉnh cao của phong trào 1930 - 1931, là nguồn cổ vũ mạnh mẽ phong trào cả nước.

Trước tác động của phong trào, thực dân Pháp khủng bố dã man.
➔ Nhiều cơ quan lãnh đạo của Đảng, cơ sở quần chúng bị phá vỡ, cán bộ, đảng viên bị bắt.

Từ giữa năm 1931, phong trào cách mạng trong cả nước dần lắng xuống.

3. Hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Việt Nam (10-1930)

a. Hoàn cảnh

Giữa lúc phong trào của quần chúng đang diễn ra quyết liệt, tháng 10/1930 Hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Việt Nam tại Hương Cảng (Trung Quốc) được họp.

b. Nội dung

- ✓ Đổi tên Đảng Cộng sản Việt Nam thành Đảng Cộng sản Đông Dương.
- ✓ Cử ra Ban Chấp hành Trung ương chính thức do Trần Phú làm Tổng bí thư.
- ✓ Thông qua Luận cương chính trị của Đảng.

* Nội dung Luận cương chính trị tháng 10 - 1930

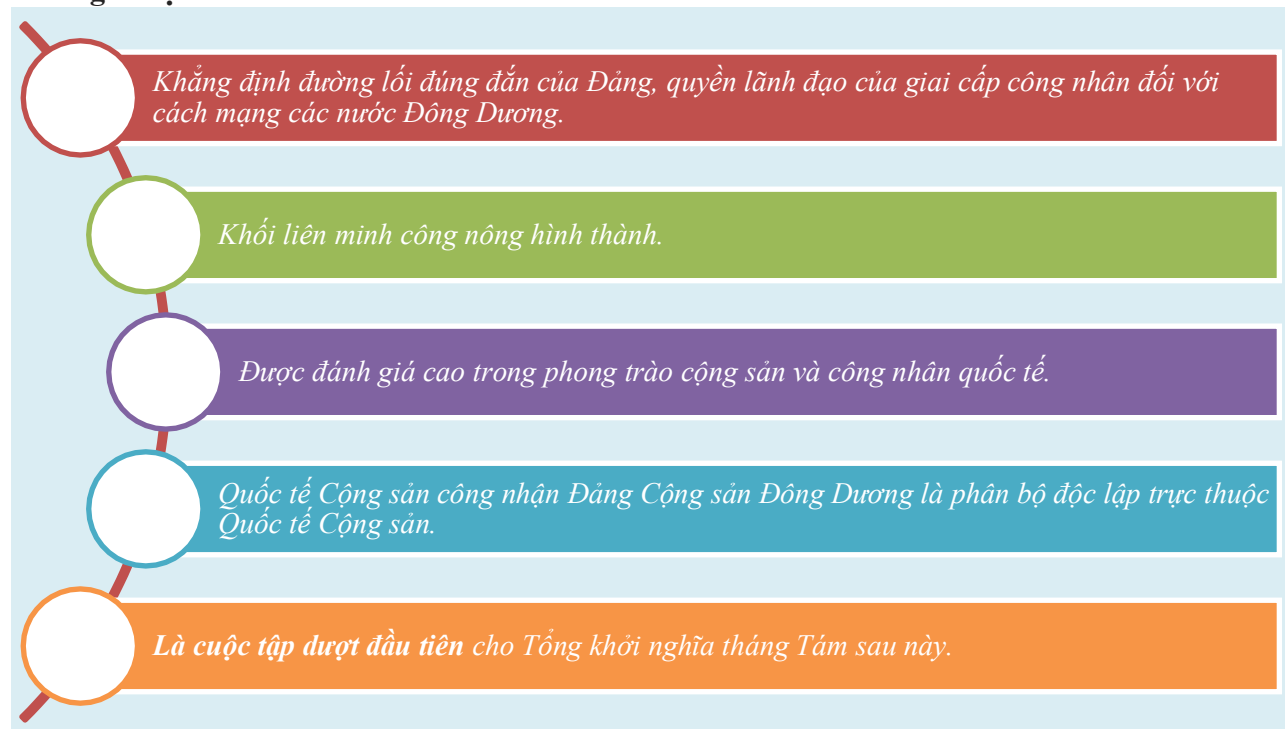
- ✓ **Đường lối chiến lược và sách lược**: Cách mạng Đông Dương lúc đầu là cách mạng tư sản dân quyền, sau đó tiến thẳng lên xã hội chủ nghĩa, bỏ qua thời kỳ tư bản chủ nghĩa.
- ✓ **Nhiệm vụ chiến lược cách mạng**: đánh phong kiến và đánh đế quốc là hai nhiệm vụ có quan hệ khăng khít.
- ✓ **Động lực cách mạng**: công nhân và nông dân.
- ✓ **Lãnh đạo cách mạng**: giai cấp công nhân – Đội tiên phong là Đảng Cộng sản.
- ✓ Nêu rõ hình thức, biện pháp đấu tranh, quan hệ giữa cách mạng Việt Nam và cách mạng thế giới.

* Hạn chế

- ✓ Chưa nêu được mâu thuẫn chủ yếu của xã hội Đông Dương.
- ✓ Không đưa ngọn cờ dân tộc lên hàng đầu, nặng về đấu tranh giai cấp và cách mạng ruộng đất.
- ✓ Đánh giá không đúng khả năng cách mạng của tầng lớp tiểu tư sản, giai cấp tư sản dân tộc, khả năng lôi kéo bộ phận trung, tiểu địa chủ tham gia Mặt trận dân tộc thống nhất, chống đế quốc và phong kiến.

4. Ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm

a. Ý nghĩa lịch sử

b. Bài học kinh nghiệm: Để lại bài học quý về công tác tư tưởng, xây dựng khối liên minh công nông, mặt trận dân tộc thống nhất, tổ chức lãnh đạo quần chúng đấu tranh ...

SO SÁNH CƯƠNG LĨNH CHÍNH TRỊ (2/1930) VÀ LUẬN CƯƠNG CHÍNH TRỊ (10/1930)

Nội dung	Cương lĩnh chính trị (2/1930)	Luận cương chính trị (10/1930)
Đường lối chiến lược	Tiến hành cách mạng tư sản dân quyền và thổ địa cách mạng để đi tới xã hội cộng sản	Cách mạng dân quyền, tiếp tục phát triển bỏ qua thời kì TBCN tiến lên XHCN
Nhiệm vụ cách mạng	Đánh đổ đế quốc Pháp, phong kiến, tư sản phản cách mạng làm cho nước Việt Nam hoàn toàn độc lập	Đánh đổ phong kiến, đánh đổ đế quốc, hai nhiệm vụ có quan hệ khăng khít với nhau
Lực lượng tham gia	Công nhân, nông dân, tiểu tư sản trí thức, còn phú nông, trung và tiểu địa chủ, tư sản thì lợi dụng hoặc trung lập	Công nhân, nông dân
Lực lượng lãnh đạo	Đảng Cộng sản Việt Nam, đội tiên phong của giai cấp vô sản, giữ vai trò lãnh đạo cách mạng	Lãnh đạo cách mạng là vô sản với đội tiên phong là Đảng cộng sản

B. PHONG TRÀO DÂN CHỦ 1936 - 1939